

Krejčová, Elena

Lidské tělo

In: Krejčová, Elena. *Česko-bulharský a bulharsko-český tematický slovník : s úkoly na procvičování slovní zásoby : lexikální minimum ke státní závěrečné zkoušce*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 53-60

ISBN 978-80-210-6742-4; ISBN 978-80-210-6745-5 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/130462>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

7. Lidské tělo ЧОВЕШКОТО ТЯЛО

7.1. Části lidského těla Части на човешкото тяло

bok *м.* хълбок

brada *ж.* брада

břicho *ср.* корем

céva *ж.* кръвоносен съд

čelo *ср.* чело

čich *м.* обоняние

dlaň *ж.* длан

hlasivky *ж. мн.* гласни струни

hlava *ж.* глава: **bolí mě** ~ боли ме главата, **íмам** главоболие

hmat *м.* осезание

hrdlo *ср.* гърло: **mít sucho v ~e** гърлото ми пресъхна, засъхна ми слюнката в гърлото

hrud' *ж.* гърди, гръд

hrudník *м.* гръден кош

chlup *м.* косъм

chodidlo *ср.* ходило, стъпало

chrup *м.* зъби, челюст: **umělý** ~ изкуствени зъби

játra *ср. мн.* черен дроб

jazyk *м.* език

kloub *м.* става

koleno *ср.* коляно

končetina *ж.* крайник

kost *ж.* кост, кокал: **klíčnı́** ~ ключица; **lícnı́** ~ скула, лицева кост

kostra *ж.* скелет: **lidská** ~ човешки скелет

kotník *м.* глезен

krev ж. кръв

krvní прил. кръвен: ~ **tlak** кръвно налягане; ~ **skupina** кръвна група

krk м. врат, шия: **kroutit ~em** въртя глава

kůže ж. кожа

lebka ж. череп

ledvina ж. бъбрек: **zánět** ~ нефрит

loket м. лакът

lýtko ср. прасец

nehet м. нокът: **ostříhat si ~y** изрѣжа си ноктите

noha ж. крак

obočí ср. вежди

obličej м. лице

oko ср. око

orgán м. орган: **dýchací ~y** диxателни органи; **zrakový** ~ зрителен орган, орган на зрението; **hlasový** ~ говорен орган; **smyslové ~y** сетивни органи

pas м. талия

pata ж. пета

páteř ж. гръбначен стълб, гръбнак

patro ср. небце

pleť ж. кожа на лицето: **citlivá** ~ чувствителна кожа, **suchá** ~ суха кожа

plíce ж. бели дробове, бял дроб: **zápal plic** пневмония, възпаление на белите дробове

pokožka ж. кожа

prst м. пръст (**prsty** пръсти: **palec** палец, **ukazovák** показалец, **prostředník** среден, **prsteník** безимен, **malíček** кутре)

rameno ср. рамо

ret м. устна: **horní** ~ горна устна; **dolní** ~ долна устна; **stisknout rty** стисна устни

ruka ж. ръка: **natáhnout ~u** протегна ръка

řasa ж. мигла

sliznice *ж.* лигавица

sluch *м.* слух

soustava *ж.* система: **centrální nervová** ~ централна нервна система; **dýchací** ~ дишателна система; **trávicí** ~ храносмилателна система

spánek *м.* слепоочие

střevo *ср.* черво: **tlusté** ~ дебело черво, **tenké** ~ тънко черво; **slepé** ~ сляпо черво

sval *м.* мускул

svalstvo *ср.* мускули, мускулатура

tělesný *прил.* телесен, физически: ~**á váha** тегло; ~**á výška** височина, ръст; ~**á teplota** телесна температура

tělo *ср.* тяло: **lidské** ~ човешко тяло; **držení** ~ а стойка

tep *м.* пулс

tepna *ж.* артерия

trup *м.* торс, тяло

tvář *ж.* лице; буза

ucho *ср.* ухо

ústa *ср.* *мн.* уста: **otevřít** ~ отворя уста

ústní *прил.* ústen: ~ **dutina** ústна кухина

vlas *м.* косъм

vlasý *м.* *мн.* коса: **kaštanové** ~ кестенява коса; **blondaté** ~ руса коса, **tmavé** ~ тъмна коса; **zrzavé** ~ рижа коса

zápěstí *ср.* китка

zrak *м.* зрение

zub *м.* зъб: **zdravé, zkažené** ~у здрави, развалени зъби; **mléčné** ~у млечни зъби; ~у **moudrosti** мъдрецъ; **umělé** ~у изкуствени зъби

žaludeční *прил.* stomášen: ~ **vřed** язва на стомаха

žaludek *м.* стомах

žíla *ж.* вена

7.2. Nemoci a onemocnění Болести и заболявания

AIDS *м.* СПИН

alergický *прил.* алергичен: **na to jsem** ~ много съм чувствителен към това; **íмам** алергия към това; ~**é choroby** алергични заболявания; ~ **šok** алергичен шок; ~ **reakce** алергична реакция

alergie *ж.* алергия

bacil *м.* бактерия, микроб, бацил

bakterie *ж.* бактерия: **choroboplodné** ~ болестотворни бактерии

berle *ж.* патирица; **chodit o ~ích** ходя с патирици

bezdědomí *ср.* безсъзнание, несвяст: **upadnout do** ~ загубя съзнание; **být v** ~ в безсъзнание съм

bolest *ж.* болка

bolet, -ím *несв.* боля

bronchitida *ж.* бронхит

cukrovka *ж.* диабет

čistota *ж.* чистота: **udržovat v ~ě** поддържам чисто, държа чисто

dalekozrakost *ж.* далекогледство

dalekozraký *прил.* далекоглед

deprese *ж.* депресия: **podlehnout ~i** изпадна в депресия

dezinfekce *ж.* дезинфекция, дезинфектиране: ~ **bytu** дезинфекция, дезинфектиране на жилище

dezinfekční *прил.* дезинфекционен: ~ **prostředek** дезинфекционно средство

dezinfikovat, -uji *несв.* дезинфектирам: ~ **místnost** дезинфектирам помещение

dusit se, -ím se *несв.* задушавам се

ekzém *м.* екзема

HIV *м.* ХИВ

hygiena *ж.* хигиена

hygienický *прил.* хигиеничен, санитарен

horečka *ж.* висока температура: ~ **stoupá** температурата се вдига

choroba *ж.* болест, заболяване: **infekční** ~ инфекциозна болест; **nakažlivá** ~ заразна болест; **neléčitelná** ~ неизлечима болест

chřipka *ж.* грип: **přechodit ~u** прекарам грип на крак

chudokrevnost *ж.* анемия

chudokrevný *прил.* анемичен: ~é dítě анемично дете

imunita *ж.* имунитет

infarkt *м.* инфаркт: **dostat** ~ получа инфаркт

infekce *ж.* инфекция: **bakteriální** ~ бактериална инфекция; **virová** ~ вирусна инфекция

infekční *прил.* инфекциозен

infuze *ж.* система, инфузия, вливане: **kapénková, nitrožilní** ~ капково, венозно вливане, капкова система

injekce *ж.* инжекция: **dávat** ~ бия инжекция

kašel *м.* кашлица: **silný** ~ силна кашлица, **suchý** ~ суха кашлица

kašlat, -lu *несв.* кашлям

kaz *м.* повреда, дефект, недостатък: **zubní** ~ кариес

klid *м.* почивка, състояние на покой, тишина: **zachovávat** ~ пазя тишина

kóma *ср.* кома: **upadnout do ~atu** изпадна в кома

krátkozrakost *ж.* късогледство

krátkozraký *прил.* късоглед

krvácení *ср.* кървене: ~ **z nosu** кървене от нос

modřina *ж.* синина

mrtvice *ж.* удар: **srdeční** ~ сърдечен удар, инфаркт; **mozková** ~ мозъчен удар, инсулт; **ranila ho** ~ той получи удар

mrtvola *ж.* труп, мъртвец

mrtvý *прил.* мъртъв, умрял, починал

nádor *м.* тумор

nachladit se, -ím se *св.* простудя се, настина

nachlazení *ср.* настинка, простуда

náchylnost *ж.* предразположеност, склонност: ~ **k určitým chorobám** предразположение към определени заболявания

náplast *м.* лейкопласт

nemoc *ж.* болест, заболяване: **nakažlivá** ~ заразна болест

nevolnost *ж.* неразположение

obezita *ж.* затлъстяване

obvaz *м.* бинт, превръзка

odřenina *ж.* одраскване, ожулване

onemocnění *ср.* болест, заболяване: **virové** ~ вирусно заболяване; **kožní** ~ кожно заболяване; **horečnaté** ~ треска, заболяване с треска, с температура

omdlít, -ím *св.* припадна

onemocnět, -ím *св.* разболея се: ~ **spálou** разболея се от скарлатина

plíseň *ж.* плесен, мухъл: **kožní** ~ кожни гъбички

podlitina *ж.* оток

popálenina *ж.* изгорено място, изгаряне: ~ **prvního, druhého stupně** изгаряне първа, втора степен

průduška *ж. мн.* бронхи: **zánět** ~ ек бронхит

psychika *ж.* психика

rakovina *ж.* рак: **boj proti** ~ě борба срещу рака

rána *ж.* рана: **jeho** ~ **se zacelila** раната му заздравя

rýma *ж.* хрема: **dostat** ~у хвана хрема

sádra *ж.* гипс

stav *м.* състояние: **zdravotní** ~ здравословно състояние

úraz *м.* злополука, контузия, травма: **smrtelný** ~ смъртоносна контузия; **utrpět** ~ контузя се; **přijít k** ~у получа травма

vyrážka *ж.* обрив

zácpa *ж.* запек

zánět *м.* възпаление

zápal *м.* възпаление: ~ **plic** пневмония

zlomenina ж. счүпване, фрактура: ~ **klíční kosti** счүпване на ключица; **komplikovaná** ~ тежко, усложнено счүпване

zranění ср. рана, нараняване: **повrchové** ~ повърхностно нараняване

zvracet,-ím несл. повръщам

7.3. Lékařské obory, zdravotnická zařízení

Медицински специалности, здравни заведения

ambulance ж. амбулатория, лекарски кабинет: **dermatologická/kožní** ~ кабинет по кожни болести; **oční** ~ очен кабинет; **zubní** ~ зъболекарски кабинет

fyzioterapeut м. физиотерапевт

chirurg м. хирург

chirurgický прил. хирургичен, хирургически: ~ **zárok** хирургична, хирургическа намеса

chirurgie ж. хирургия: **plastická** ~ пластична хирургия

internista м. интернист, специалист по вътрешни болести

klinika ж. клиника

léčba ж. лечение, лекуване: **lázeňská** ~ бальнеолечение

lčění ср. лечение, лекуване: **ambulantní** ~ амбулаторно лечение; **ústavní, nemocniční** ~ стационарно, болнично лечение

léčivo ср. лекарство, лечебно средство, медикамент: **výroba léčiv** производство на лекарства

lékárna ж. аптека

lékař м. лекар, доктор: **praktický** ~ лекар по обща медицина; **odborný** ~ лекар специалист; **dětský** ~ педиатър, специалист по детски болести; **ženský** ~ гинеколог; **zubní** ~ зъболекар; **obvodní** ~ участъков лекар

lékařský прил. медицински: ~**á fakulta** медицински факултет; ~**á prohlídka** медицински преглед

lékařství ср. медицина: **lidové** ~ народна медицина; **dětské** ~ педиатрия

nemocnice ж. болница: **fakultní** ~ университетска болница

neurolog *м.* невролог

oddělení *ср.* отделение

ordinace *ж.* лекарски кабинет

ordinační *прил.* приемен: ~ **hodiny** приемни часовé

péče *ж.* грижа: **lékařská** ~ медицинско обслужване; **sociální** ~ социální грижи

plastika *ж.* пластика, пластична операция

pohotovost *ж.* бърза помощ

porod *м.* раждане

porodnice *ж.* родилен дом

prevence *ж.* профилактика: ~ **úrazů** предотвратяване на злополуки

psychiatr *м.* психиатър

psychiatrie *ж.* психиатрия

specialista *м.* специалист

zařízení *ср.* заведение: **zdravotní** ~ здравно заведение

zubař *м.* зъболекар